

**Bruselj, 2. april 2025
(OR. en)**

7741/25

**Medinstitucionalna zadeva:
2025/0076 (NLE)**

**ENV 232
CLIMA 100
POLMAR 12**

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	2. april 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 145 final
Zadeva:	Predlog SKLEP SVETA o stališču, ki se zastopa v imenu Evropske unije v Konvenciji o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika na ministrskem sestanku junija 2025

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 145 final.

Priloga: COM(2025) 145 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 2.4.2025
COM(2025) 145 final

2025/0076 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se zastopa v imenu Evropske unije v Konvenciji o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika na ministrskem sestanku junija 2025

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na stališče, ki se zastopa v imenu Unije med ministrskim delom zasedanja komisije OSPAR junija 2025 glede Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika (v nadaljnjem besedilu: Konvencija OSPAR).

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Konvencija OSPAR

Cilj Konvencije OSPAR je varstvo morskega območja severovzhodnega Atlantika pred škodljivimi učinki človekovih dejavnosti, da se zaščiti zdravje ljudi, ohranijo morski ekosistemi in, kadar je to mogoče, obnovijo morska območja, ki so bila resno prizadeta. Podpisalo jo je 16 pogodbenic: Belgija, Danska, EU¹, Finska, Francija, Islandija, Irska, Luksemburg, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Portugalska, Španija, Švedska ter Združeno kraljestvo in Švica. Konvencija je bila na voljo za podpis na ministrskem sestanku komisij iz Osla in Pariza 22. septembra 1992 v Parizu, veljati pa je začela 25. marca 1998.

2.2. Komisija OSPAR

Komisijo OSPAR (ustanovljeno v skladu s členom 10 Konvencije) sestavljajo predstavniki vsake pogodbenice, sestaja pa se v rednih časovnih presledkih in kadar koli se zdi potrebno zaradi posebnih okoliščin. Njene naloge vključujejo nadzor izvajanja Konvencije in pregled prednostnih nalog OSPAR, stanja morskega območja, učinkovitosti sprejetih ukrepov in potrebe po morebitnih dodatnih ali drugačnih ukrepih.

V skladu s členom 20 Konvencije ima vsaka pogodbenica en glas v komisiji OSPAR. EU je upravičena do števila glasov, ki je enako številu njenih držav članic, ki so pogodbenice Konvencije. EU ne sme uveljavljati svoje pravice do glasovanja, kadar njene države članice same uresničuje svojo pravico do glasovanja, in obratno.

Komisija OSPAR v skladu s členom 15(3) Konvencije sprejme spremembe Konvencije s soglasjem pogodbenic.

2.3. Predvideni akt komisije OSPAR

Komisija OSPAR naj bi med ministrskim delom svojega letnega zasedanja sprejela sklep o spremembi člena 1(a) Konvencije za prilagoditev meja morskega območja OSPAR, da se vključijo vode pod portugalsko in špansko jurisdikcijo ter vmesne mednarodne vode².

Namen prvega predvidenega akta je dodati vode okoli Makaronezije (Madeira in Kanarski otoki) k morskemu območju OSPAR in zagotoviti večjo skladnost OSPAR z okvirno direktivo EU o morskem strategiji³ ter tako izboljšati usklajevanje za varstvo in ohranitev bogate biotske raznovrstnosti in ranljivih ekosistemov na makaroneškem območju.

¹ Sklep Sveta 98/249/ES z dne 7. oktobra 1997 o sklenitvi Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika (UL L 104, 3.4.1998, str. 1).

² Predlog zadeva skupno površino 2 573 750 km², od tega 875 947 km² v portugalski in španski izključni ekonomski coni ter teritorialnih vodah in 1 697 803 km² na odprtem morju (od tega 944 425 km² na portugalskem in španskem razširjenem epikontinentalnem pasu in 753 378 km² v Coni).

³ Direktiva 2008/56/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju politike morskega okolja (Okvirna direktiva o morskem strategiji) (UL L 164, 25.6.2008, str. 19).

Za pogodbenice, ki so spremembo ratificirale, sprejele ali odobrile, začne sprememba v skladu s členom 15 Konvencije OSPAR veljati trideseti dan, potem ko je vlada depozitar prejela uradna obvestila o tem vsaj od sedmih pogodbenic. Za druge posamezne pogodbenice začne nato sprememba veljati trideseti dan, potem ko deponirajo svojo ratifikacijo, sprejetje ali odobritev.

Do začetka veljavnosti spremembe Konvencije OSPAR jo lahko Španija, Portugalska in katera koli druga pogodbenica začasno uporabljajo na podlagi ustreznih določb Dunajske konvencije o pravu mednarodnih pogodb z dne 23. maja 1969, zlasti člena 25 o „začasni uporabi“.

Drugi predvideni akt je sklep OSPAR o preprečevanju in odpravi uporabe ter prepovedi dajanja na trg nekaterih proizvodov (neprevlečeni ekspanzirani polistiren (EPS), neprevlečeni ekstrudirani polistiren (XPS) in vse druge oblike neprevlečene plastične pene v pontonih in bojah), da se prepreči izpust EPS, XPS in drugih oblik plastične pene v morsko okolje.

Direktiva o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo⁴ zajema le omejitve proizvodov za enkratno uporabo (posode za živila, vsebniki za pijačo in lončki za pijačo), izdelanih iz neprevlečenega ekspanziranega polistirena. Ne zajema proizvodov iz EPS/XPS, ki se uporabljajo v ribištvu. Vendar so bili že med pogajanjmi o direktivi o plastičnih proizvodih za enkratno uporabo obravnavani morebitni novi ukrepi, ki bi zajemali proizvode iz EPS/XPS, ki se uporabljajo v ribištvu, vendar podatki, ki so bili takrat na voljo, niso veljali za zadostne. V referenčnem dokumentu⁵ OSPAR so zdaj na voljo potrebni podatki in informacije v podporo predlaganemu sklepu.

Tretji predvideni akt je ukrep OSPAR za upravljanje odpadne vode iz sistemov za čiščenje izpušnih plinov, nameščenih na krovu ladij, ki delujejo v zaprtem in odprtem načinu.

Pogodbenice OSPAR zlasti skrbijo odpadna voda iz sistemov za čiščenje izpušnih plinov na območjih, kjer okoljski cilji za nevarne snovi niso izpolnjeni. Trenutno neobjavljeni referenčni dokument vsebuje jasne znanstvene in tehnične dokaze o tem. Kot prvi ukrep se predlaga prepoved izpusta za vse ladje, ki so opremljene s sistemom za čiščenje izpušnih plinov in plujejo v notranjih vodah in teritorialnih morjih. Večina pogodbenic podpira omejevanje odpadne vode iz sistemov za čiščenje izpušnih plinov. Manjšina (zlasti Norveška in Združeno kraljestvo) pa vztraja, da bi bilo treba počakati na razvoj globalnih ukrepov v okviru Mednarodne pomorske organizacije (IMO), ki je najprimernejša organizacija za oblikovanje pravil za mednarodni ladijski prevoz. Na svetovni ravni je več kot 40 držav (vključno s pogodbenicami OSPAR) posamično sprejelo različne lokalne omejitve za odpadno vodo iz sistemov za čiščenje izpušnih plinov, ukrep na ravni OSPAR pa bi spodbujal usklajevanje in hkrati deležnikom zagotovil pravno varnost na regionalni ravni. Poleg tega je sekretariat OSPAR prejel potrditev sekretariata IMO, da je vzpostavitev takih regionalnih pravil v skladu s postopki IMO.

Vodje delegacij OSPAR so se novembra 2024 seznanili z dejstvom, da med pogodbenicami ni soglasja o ravni ambicij morebitnega ukrepa OSPAR. Dogovorili so se, da se bodo nadaljevala prizadevanja za pripravo osnutka sklepa (edini pravno zavezujoč instrument OSPAR), ki bi bil kot možnost predstavljen na ministrskem sestanku.

Za obravnavo na seji Odbora OSPAR za vpliv človekovih dejavnosti na okolje, ki bo potekala od 7. do 11. aprila 2025, sta bili oblikovani dve možnosti:

⁴ Direktiva (EU) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje.

⁵ <https://www.ospar.org/documents?v=60598>.

- (i) predlog sklepa OSPAR o prepovedi izpustov z ladij, opremljenih s sistemi za čiščenje izpušnih plinov z odprto in zaprto zanko, v teritorialnih morjih;
- (ii) predlog sklepa OSPAR o prepovedi izpustov z ladij, opremljenih s sistemi za čiščenje izpušnih plinov z odprto in zaprto zanko, v notranjih vodah in pristaniških območjih, skupaj s predlogom priporočila OSPAR za teritorialna morja.

Komisija meni, da je nujno sprejeti omejitve glede izpustov sistema za čiščenje izpušnih plinov za zaščito morskega okolja pred toksičnostjo izpustov, po možnosti na svetovni ravni. Vendar na ravni IMO zaradi sedanje osredotočenosti sektorja, da ohrani veljavni regulativni okvir (tj. pravilo 4 iz Priloge VI k Mednarodni konvenciji o preprečevanju onesnaževanja morja z ladij), ki dovoljuje njihovo uporabo in zgolj revidira obstoječe nezavezujoče smernice z majhnimi ambicijami, ni možnosti za ustrezen regulativni pristop v kratko- do srednjeročnem obdobju; to upravičuje omejitve izpustov na nacionalni ali regionalni ravni v različnih delih sveta, kot na primer v obravnavanih predlogih za severovzhodni Atlantik (glej zgoraj).

Komisija zato dosledno podpira ambiciozen ukrep OSPAR v skladu z zgoraj navedeno možnostjo (i); hkrati Komisija glede na zgoraj navedeno meni, da bi morala biti EU prilagodljiva in da bi možnost (ii) lahko bila sprejemljiv kompromis; če nekatere pogodbenice ne sprejmejo niti te ravni ambicij, bi bilo treba vprašanje predati ministrom, kot so novembra lani odločili tudi vodje delegacij OSPAR.

Četrti predvideni akt je priporočilo OSPAR o najboljših praksah za ravnanje z morskimi odpadki, peti predvideni akt pa je regionalni akcijski načrt za usklajene ukrepe za preprečevanje in zmanjšanje podvodnega hrupa.

Cilj predlaganega priporočila o uporabi najboljših okoljskih praks za zmanjšanje morskih odpadkov je vzpostaviti mehanizem za poročanje o tem, kako pogodbenice uporabljajo in razširjajo najboljše prakse (v okviru „drugih sporazumov“ OSPAR) za preprečevanje morskih odpadkov, o njihovem vplivu in o potrebi po pregledu ali umiku zastarelih praks. V regionalnem akcijskem načrtu OSPAR o podvodnem hrupu so opredeljeni najpomembnejši ukrepi, ki jih je treba izvajati na regionalni ravni za zmanjšanje antropogenega podvodnega hrupa na ravni, ki ne vplivajo negativno na morsko okolje; eden od njegovih ciljev je spodbujati pogodbenice OSPAR, ki so tudi države članice EU, k izvajanju zahtev EU o podvodnem hrupu.

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

V skladu s členom 6(1) okvirne direktive o morski strategiji morajo države članice za usklajenost svojih morskih strategij uporabiti „obstoječe regionalne institucionalne strukture sodelovanja, vključno s tistimi, ki jih določajo konvencije o regionalnih morjih, ki zajemajo tisto morsko regijo ali podregijo“. V skladu s členom 4 okvirne direktive o morski strategiji je makaroneška podregija del regije severovzhodnega Atlantika. Je največja morska podregija evropskih morij z bogato raznolikostjo habitatov in vrst, vključno z nekaterimi, ki so vključeni na seznam OSPAR za „ogrožene in/ali izginjajoče vrste ali habitate“. Morsko območje OSPAR trenutno le delno zajema vode makaroneške podregije, kot je razmejena in dogovorjena na ravni EU.

Španija in Portugalska, ki sta edini državi EU in OSPAR, ki imata teritorialne vode v Makaroneziji, sta pripravili skupni predlog za spremembo Konvencije OSPAR z namenom uskladitve morskega območja OSPAR z razmejitvami iz okvirne direktive o morski strategiji. Taka uskladitev bo tema državam olajšala izvajanje okvirne direktive o morski strategiji z

okrepljenim sodelovanjem na ravni OSPAR. Tako se bo okrepila tudi zaščita ranljivih vrst in habitatov te regije ter njene edinstvene morske in obalne biotske raznovrstnosti.

Predlagani sklep OSPAR o omejevanju nekaterih proizvodov iz EPS/XPS ustrezno podpirajo dokazi ter je v skladu z zakonodajo in politikami EU o zmanjšanju onesnaževanja morij s plastiko, kot sta direktiva o plastičnih proizvodih in okvirna direktiva o morski strategiji; zato se predlaga, da EU podpre sprejetje tega sklepa.

V severovzhodnem Atlantiku je treba sprejeti ukrepe za zmanjšanje izpustov iz sistemov za čiščenje izpušnih plinov na krovu ladij; to je v skladu z zakonodajo EU, kot so okvirna direktiva o morski strategiji, Direktiva (EU) 2016/802 glede zmanjšanja vsebnosti žvepla v nekaterih vrstah tekočega goriva, direktiva o onesnaževanju morja z ladij (2005/35/ES), ter s stališči v Mednarodni pomorski organizaciji in drugih mednarodnih forumih, vključno s konvencijami o regionalnih morjih v Evropi; olajšalo bo prizadevanja držav članic za doseganje dobrega okoljskega stanja v skladu z okvirno direktivo o morski strategiji in okvirno direktivo o vodah⁶, zlasti glede onesnaževal.

Spodbujanje uporabe smernic najboljših praks, ki so bile pripravljene v okviru regionalnih akcijskih načrtov za morske odpadke in jih je sprejel OSPAR, bo prispevalo k zmanjšanju količine odpadkov v morskem okolju, zato naj EU podpre sprejetje navedenega priporočila.

Z regionalno usklajenimi ukrepi v OSPAR se lahko zmanjša podvodni hrup, zaščitijo morski organizmi in biotska raznovrstnost ter prispeva k učinkovitejšemu izvajanju zakonodaje EU, zlasti okvirne direktive o morski strategiji; zato naj EU podpre sprejetje regionalnega akcijskega načrta OSPAR o podvodnem hrupu.

Predvidena sprememba Konvencije OSPAR in predvideni sklep o preprečevanju in odpravi uporabe ter prepovedi dajanja nekaterih proizvodov na trg sta pravno zavezujoča za pogodbenice v okviru OSPAR; predvideni sklep o upravljanju odpadne vode iz sistemov za čiščenje izpušnih plinov, priporočilo za ravnanje z morskimi odpadki in regionalni akcijski načrt za usklajene ukrepe za preprečevanje in zmanjšanje podvodnega hrupa bodo imeli pravne učinke v skladu z mednarodnim pravom. Pred zasedanjem komisije OSPAR, ki bo potekalo od 23. do 27. junija 2025, bi bilo treba določiti stališče Unije o predvidenih ukrepih, ki naj bi bili sprejeti. Ker bodo ukrepi olajšali izvajanje politik in zakonodaje EU, preprečili škodo za morsko okolje in biotsko raznovrstnost ter izboljšali njuno varstvo, naj Unija podpre njihovo sprejetje.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo

⁶ Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike.

zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“⁷.

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Komisija OSPAR je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s Konvencijo OSPAR.

Akti, ki naj jih komisija OSPAR sprejme, so akti s pravnim učinkom v smislu člena 218(9) PDEU, ker:

- so vsi sklepi OSPAR pravno zavezujoči za pogodbenice v skladu z odstavkom 2 člena 13 Konvencije OSPAR;
- priporočilo o uporabi najboljše okoljske prakse za zmanjšanje morskih odpadkov in regionalni akcijski načrt o podvodnem hrupu ustvarjata pravne učinke v skladu z mednarodnim pravom, saj za pogodbenice ustvarjata obveznost ravnanja v dobri veri za njihovo izvajanje.

Priporočilo je posledica dejstva, da člen 13 Konvencije OSPAR komisiji OSPAR izrecno nalaga sprejetje priporočil in da člen 23 Konvencije OSPAR pogodbenice zavezuje, da poročajo o izpolnjevanju priporočil OSPAR in spodbujajo njihovo izvajanje.

Poleg tega bo regionalni akcijski načrt za usklajene ukrepe za preprečevanje in zmanjšanje podvodnega hrupa ustvaril tudi pravne učinke v smislu člena 218(9) PDEU, saj ta instrument določa vrsto konkretnih ciljev/ukrepov, ki jih morajo med drugim izvajati pogodbenice za zmanjšanje ravni podvodnega hrupa, in tako v skladu z mednarodnim pravom ustvarja obveznost ravnanja v dobri veri za pogodbenice, da izvajajo te pravno nezavezujoče ukrepe.

Predvideni akti ne dopolnjujejo ali spreminjajo institucionalnega okvira Konvencije OSPAR. Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na varstvo okolja. Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 192(1) PDEU.

4.3. Zaključek

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti člen 192(1) PDEU v povezavi s členom 218(9) PDEU.

5. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Ker bo eden izmed aktov, ki ga bo sprejela komisija OSPAR, spremenil Konvencijo OSPAR, katere pogodbenica je Unija, je primerno, da se po sprejetju objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

⁷ Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se zastopa v imenu Evropske unije v Konvenciji o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika na ministrskem sestanku junija 2025

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 192(1) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Konvencijo OSPAR (v nadaljnjem besedilu: Konvencija) je Unija sklenila s Sklepom Sveta 98/249/ES z dne 7. oktobra 1997⁸ in je začela veljati 25. marca 1998.
- (2) Na podlagi člena 10(3) Konvencije lahko komisija, ustanovljena s členom 10(1) Konvencije (v nadaljnjem besedilu: komisija OSPAR), sprejme sklepe v skladu s členom 13 Konvencije.
- (3) Komisija OSPAR naj bi na 28. rednem zasedanju/sestanku, ki se bo začelo 23. junija 2025, sprejela (i) sklepe o prilagoditvi meja morskega območja OSPAR, da bi se vključile vode pod portugalsko in špansko jurisdikcijo ter vmesne mednarodne vode, o omejitvi nekaterih proizvodov, da se prepreči izpust plastike v morsko okolje, in o upravljanju odpadne vode iz sistemov za čiščenje izpušnih plinov, nameščenih na krovu ladij; (ii) priporočilo o najboljših praksah za ravnanje z morskimi odpadki in (iii) regionalni akcijski načrt za usklajene ukrepe za preprečevanje in zmanjšanje podvodnega hrupa.
- (4) Primerno je določiti stališče, ki naj se v imenu Unije zastopa v komisiji OSPAR, saj bodo predvideni ukrepi, ki jih bo slednja sprejela, ustvarili pravne učinke v smislu člena 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije.
- (5) Stališče Unije bi moralo biti, da se glasuje za navedene ukrepe OSPAR, saj bodo olajšali izvajanje politik in zakonodaje EU ter preprečili škodo in izboljšali varstvo morskega okolja in biotske raznovrstnosti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa na [28.] zasedanju komisije OSPAR, ki se začne 23. junija 2025, je, da se podpre sprejetje naslednjih ukrepov:

- (a) sklepov o prilagoditvi meja morskega območja OSPAR, da bi se vključile vode pod portugalsko in špansko jurisdikcijo ter vmesne mednarodne vode; o omejitvi nekaterih proizvodov, da se prepreči izpust plastike v morsko okolje,

⁸ Sklep Sveta 98/249/ES z dne 7. oktobra 1997 o sklenitvi Konvencije o varstvu morskega okolja severovzhodnega Atlantika (UL L 104, 3.4.1998, str. 1).

in o upravljanju odpadne vode iz sistemov za čiščenje izpušnih plinov, nameščenih na krovu ladij;

- (b) priporočila o najboljših praksah za ravnanje z morskimi odpadki;
- (c) regionalnega akcijskega načrta za usklajene ukrepe za preprečevanje in zmanjšanje podvodnega hrupa.

Člen 2

Glede na potek sestanka vodij delegacij OSPAR od 14. do 16. maja 2025 ali 28. zasedanja komisije OSPAR od 23. do 26. junija 2025 se lahko predstavniki Unije – v posvetovanju z državami članicami med usklajevalnimi sestanki na samem zasedanju – sporazumejo o podrobnejši opredelitvi stališča iz člena 1 brez nadaljnega sklepa Sveta.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*